

Cuprins

Capitolul I. Aspecte introductive privind fiscalitatea și dreptul fiscal _____ 1

Noțiuni introductive _____	1
1. Elemente introductive privind dreptul fiscal și fiscalitatea _____	1
2. Elementele raportului juridic de impunere _____	3
2.1. Subiectul impunerii _____	3
2.1.1. Contribuabilul _____	3
2.1.2. Debitorul _____	4
2.1.3. Plătitorul _____	4
2.1.4. Persoana impozabilă _____	5
2.1.5. Suportatorul impunerii _____	5
2.2. Faptul juridic generator al impunerii _____	5
2.3. Obiectul impunerii _____	7
2.4. Cota de impunere _____	8
2.5. Lichidarea și colectarea impunerii _____	8
2.6. Consecințele juridice ale neexecutării obligațiilor fiscale _____	10
3. Formele impunerii _____	11
3.1. Impozitele directe _____	11
3.1.1. Persoanele juridice _____	12
3.1.2. Persoanele fizice _____	13
3.1.3. Entitățile fără personalitate juridică _____	16
3.2. Impozitele indirecte _____	16
3.3. Impozitele centrale _____	17
3.4. Impozitele și taxele locale _____	17
3.5. Taxele _____	18
3.6. Contribuțiile sociale _____	18
3.7. Alte sume _____	19
4. Formele fiscalității _____	19

Capitolul II. Fiscalitate și drept fiscal în context supranațional și european	21
1. Concepte comune	21
1.1. Politica fiscală	21
1.2. Strategia fiscală – optimizare fiscală	21
1.3. Concurență fiscală	23
2. Fiscalitate și drept fiscal în context supranațional	23
2.1. Paradisurile fiscale	24
2.2. Prețurile de transfer	25
2.3. Convențiile de evitare a dublei impuneri – CEDI	28
2.4. Cooperarea între administrațiile fiscale naționale	31
3. Fiscalitate și drept fiscal în context european	31
3.1. UE este un actor fiscal?	31
3.2. Tehnici de legiferare	32
3.2.1. Tehnica unificării	32
3.2.2. Tehnica armonizării	33
3.2.3. Tehnica cooperării	35
3.3. Paradisurile fiscale în UE	36
Capitolul III. Cadrul bugetar european	38
1. Procedura bugetară europeană	38
1.1. Bugetul UE în cifre. Venituri și cheltuieli	38
1.2. Cadrul legal privind bugetul Uniunii Europene	41
1.3. Elaborarea și aprobarea bugetului Uniunii Europene	46
1.4. Executarea bugetului Uniunii Europene	48
1.4.1. Realizarea veniturilor	49
1.4.2. Efectuarea cheltuielilor. Executarea creditelor bugetare	51
1.5. Încheierea exercițiului bugetar. Auditul extern și descărcarea de gestiune	63
2. Protecția intereselor financiare ale UE	66
2.1. Texte normative aplicabile	66
2.2. Norme de drept administrativ	70
2.3. Norme de drept penal	75
2.4. Autorități competente	83
2.4.1. OLAF – Oficiul de Luptă Antifraudă	83
2.4.2. Parchetul european	84

Capitolul IV. Fiscalitate în contextul Uniunii Europene	88
1. Mecanisme și principii	88
2. Dispoziții fiscale în Tratatul European	92
2.1. Uniunea vamală și interdicția taxelor cu efect echivalent taxelor vamale	92
2.2. Interdicția ajutoarelor de stat	94
2.3. Interdicția impunerilor interne discriminatorii	94
2.4. Interdicția încălcării libertăților fundamentale	114
2.4.1. Nediscriminarea pe temei de cetățenie ori naționalitate	114
2.4.2. Libertatea de circulație a mărfurilor	115
2.4.3. Libertatea de circulație a persoanelor	116
2.4.3.1. Lucrătorii	116
2.4.3.2. Dreptul de stabilire	119
2.4.4. Libertatea de circulație a serviciilor	123
2.4.5. Libertatea de circulație a capitalurilor	124
3. Convențiile de evitare a dublei impuneri și dreptul european	125
3.1. Modelul CEDI propus de OCDE. Competența <i>ratione personae</i> și <i>ratione materiae</i>	128
3.2. Modelul CEDI propus de OCDE. Regim de impunere. Cooperarea în materie fiscală	130
4. Impozitarea directă – Directive și armonizare	132
4.1. Impozitele directe – Persoanele juridice	132
4.1.1. Aspecte generice privind impunerea persoanei juridice. Sistemul fiscal român	133
4.1.2. Măsuri specifice spațiului european. Anti-evitare. Transparentă. Echitate. Bază fiscală consolidată	150
4.1.3. Directiva 2011/96/UE a Consiliului din 30 noiembrie 2011 privind regimul fiscal comun care se aplică societăților-mamă și filialelor acestora din diferite state membre	152
4.1.4. Directiva 2009/133/CE a Consiliului din 19 octombrie 2009 privind regimul fiscal comun care se aplică fuziunilor, divizărilor, divizărilor parțiale, cesionării de active și schimburilor de acțiuni între societățile din state membre diferite și transferului	

sediului social al unei SE sau SCE între statele membre _____	160
4.1.5. Directiva 2003/49/CE a Consiliului din 3 iunie 2003 privind sistemul comun de impozitare, aplicabil plăților de dobânzi și de redevențe efectuate între societăți asociate din state membre diferite _____	166
4.1.6. Directiva 2016/1164/UE a Consiliului din 12 iulie 2016 de stabilire a normelor împotriva practicilor de evitare a obligațiilor fiscale care au incidență directă asupra funcționării pieței interne _____	169
4.2. Impozitele directe – persoanele fizice _____	170
4.2.1. Aspecte generice privind impunerea persoanei fizice. Sistemul fiscal român _____	170
4.2.2. Măsuri specifice spațiului european. Concept de privat vs. întreprindere _____	180
5. Impozitare indirectă. Modele de armonizare fiscală _____	180
5.1. Taxa pe valoare adăugată. TVA _____	180
5.1.1. Aspecte generale. Persoana impozabilă _____	180
5.1.2. Operațiuni taxabile _____	192
5.1.2.1. Livrarea de bunuri _____	192
5.1.2.2. Prestarea de servicii _____	196
5.1.2.3. Schimbul de bunuri ori servicii _____	198
5.1.2.4. Achizițiile intracomunitare de bunuri _____	199
5.1.2.5. Importul de bunuri _____	200
5.1.2.6. Scutiri _____	201
5.1.3. Determinarea TVA _____	203
5.1.3.1. Faptul generator și exigibilitatea TVA _____	203
5.1.3.2. Baza de impozitare _____	205
5.1.3.3. Dreptul de deducere a TVA _____	208
5.1.3.3.1. Reguli de fond privind deducerea TVA ____	212
5.1.3.3.2. Reguli de formă privind deducerea TVA. Factura _____	224
5.1.3.3.3. Ipoteze speciale _____	229
5.1.3.4. Regimuri speciale în materie de TVA _____	230
5.1.3.5. Cotele TVA _____	231
5.1.4. Obligații contabile și declarative. Decontul de TVA _____	232

5.1.4.1. Obligații contabile _____	232
5.1.4.2. Obligații declarative _____	233
5.1.5. Plata TVA. Rambursarea TVA _____	234
5.2. Accize _____	269
5.2.1. Noțiunea de accize armonizate _____	269
5.2.3. Regimul suspensiv de accize _____	276
5.2.4. Obligațiile plătitorilor de accize _____	279
5.3. TVA vs. Accize _____	280
Capitolul V. Procedura fiscală _____	282
1. Aspecte generice privind stabilirea creanțelor fiscale. Sistemul fiscal român _____	282
1.1. Înregistrarea fiscală _____	283
1.2. Stabilirea obligațiilor fiscale _____	287
1.2.1. Declarația fiscală _____	287
1.2.2. Decizia de impunere _____	289
1.3. Prescripția dreptului de a stabili creanțe fiscale _____	293
2. Aspecte generice privind executarea creanțelor fiscale. Sistemul fiscal român _____	299
2.1. Executarea obligațiilor fiscale – Plata _____	299
2.2. Obligațiile fiscale accesorii _____	301
2.3. Măsurile asigurătorii _____	302
2.4. Prescripția dreptului de a cere executarea silită și a dreptului de a cere restituirea _____	304
2.5. Procedura privind executarea silită _____	306
2.6. Contestația la executare silită _____	317
3. Cooperare administrativ-fiscală în UE _____	319
3.1. Regulamentul nr. 904/2010/UE al Consiliului din 7 octombrie 2010 privind cooperarea administrativă și combaterea fraudei în domeniul taxei pe valoarea adăugată _____	319
3.2. Regulamentul nr. 389/2012/UE al Consiliului din 2 mai 2012 privind cooperarea administrativă în domeniul accizelor și de abrogare a Regulamentului nr. 2073/2004/CE _____	325
3.3. Directiva 2011/16/UE a Consiliului din 15 februarie 2011 privind cooperarea administrativă în domeniul fiscal	

și de abrogare a Directivei 77/799/CEE _____	329
3.4. Directiva 2010/24/UE a Consiliului din 16 martie 2010 privind asistența reciprocă în materie de recuperare a creanțelor legate de impozite, taxe și alte măsuri _____	334
Capitolul VI. Contenciosul fiscal _____	341
1. Aspecte generice privind contenciosul fiscal. Sistemul fiscal român _____	341
1.1. Actele administrativ-fiscale _____	341
1.2. Contestarea administrativă a actelor administrativ-fiscale _____	345
1.3. Contestarea judiciară a actelor administrativ-fiscale. Legea nr. 554/2004 _____	352
1.3.1. Suspendarea executării actului administrativ-fiscal _____	352
1.3.2. Acțiunea în contencios administrativ și fiscal _____	355
2. Aspecte de contencios fiscal în spațiul european _____	359
2.1. Trimiterea preliminară _____	359
2.2. Acțiunea în constatarea neîndeplinirii obligațiilor _____	365
2.3. Acțiunea în anulare _____	367
2.4. Acțiunea în constatarea abținerii de a acționa _____	369
2.5. Excepția de nelegalitate _____	369
Capitolul VII. Evaziunea fiscală _____	370
1. Aspecte generice privind evaziunea fiscală. Sistemul fiscal român _____	370
2. Aspecte de drept european _____	383
Bibliografie selectivă _____	392